

УДК 632**М. Д. Євтушенко**, канд. біол. наук, професор**В. П. Туренко**, доктор. с.-г. наук, професор**І. В. Забродіна**, канд. с.-г. наук, доцент**С. В. Станкевич**, канд. с.-г. наук, доцент*Державний біотехнологічний університет***ДО 90-ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ПЕРШОГО У СВІТІ
ФАКУЛЬТЕТУ ЗАХИСТУ РОСЛИН**

8 вересня 1932 р. було засновано перший в Україні факультет захисту рослин. Його фундаторами були Тимофій Данилович Страхов, Олексій Олексійович Мігулін та Віктор Григорович Аверін.

Першим деканом став відомий учений і педагог, член-кореспондент Академії наук України, почесний академік ВАСГНІЛ, заслужений діяч науки України, доктор біологічних наук, професор Тимофій Данилович Страхов (1932–1951). Він багато часу приділяв організації та вдосконаленню навчально-виховного процесу на факультеті. За роки своєї багаторічної і плідної науково-педагогічної діяльності підготував сотні фахівців із захисту рослин та науковців.

У різні роки факультет очолювали і проводили багатогранну роботу з його становлення, а в подальшому і розвитку доцент Г. Д. Дахнюк (1951–1967 рр.), професор Й. Т. Покозій (1967–1970 рр.), доцент Х. Х. Рамакаєв (1970–1992 рр.), професор В. П. Туренко (1992–2008 рр.), доцент Г.В. Малина (2008–2011 рр.), доцент С. В. Скоромний (2011–2014 рр.), доцент І. В. Забродіна (2014–2021 рр.).

Значний внесок у створення і розвиток наукової бази, наукових шкіл, служби захисту рослин України зробили професори В. Г. Аверін, О. О. Мігулін, Ф. П. Мацков, Б. М. Литвинов, М. М. Родигін, М. К. Їжик, Є. М. Білецький, В. К. Пантелєєв, М. Д. Євтушенко, Ф. М. Марютін, В. П. Туренко та ін. Вони підготували велику кількість науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, зміцнюючи підґрунтя науки і виробництва.

У 1925 р. під керівництвом В. Г. Аверіна і О. О. Мігуліна вперше в Україні у Балакліївському районі Харківської області було проведено виробниче випробування і впровадження у сільськогосподарське виробництво авіаційного засобу боротьби з італійською сараною, якої налічувалося 250 екземплярів на 1 м². Було оброблено 1,5 тис. десятин, або 70 % заселеної площі.

У 1926 р. під керівництвом О. О. Мігуліна вперше в Україні створено службу сигналізації і прогнозів появи та поширення шкідників, методи якої були згодом розповсюджені на території колишнього СРСР. Згідно із завданням Ради праці й оборони, у 1927 р. під керівництвом О. О. Мігуліна було виконано суцільне обстеження виноградників України, складено карту поширення філоксери в республіці, на основі чого було розроблено систему заходів захисту виноградників від цього шкідника.

На факультеті були сформовані та функціонували наукові школи: Віктора Григоровича Аверіна – “Порівняльно-екологічний підхід при дослідженнях динаміки популяцій”; Тимофія Даниловича Страхова – “Проблеми імунітету рослин до шкідливих організмів і розробка сучасних екологічно орієнтованих систем захисту сільськогосподарських культур”; Олексія Олексійовича Мігуліна – “Проблеми динаміки популяцій шкідливих організмів”; Федора Пилиповича Мацкова – “Позакореневе живлення рослин”; Бориса Митрофановича Литвинова – “Екологічно орієнтована система захисту плодкових насаджень від шкідників”; Євгена Миколайовича Білецького – “Проблема багаторічного прогнозування масових розмножень шкідливих комах”.

Розвиток наукових шкіл триває і нині. Їхні досягнення відомі не тільки в Україні, але й за її межами.

У 1999 р. на факультеті було створено перший в Україні науково-дослідний інститут фітосанітарного моніторингу.

За часи існування факультету здобули вищу освіту більше 7 000 фахівців із захисту рослин, серед них близько 360 громадян із понад 60 зарубіжних країн (Афганістану, Йорданії, Ірану, Беніну, Болгарії, Ефіопії, Китаю, Конго, Куби, Малі, Угорщини, Чехії, Словаччини та ін.).

Готували національні кадри в країнах, що розвиваються: фітопатолог, доцент В. М. Поніровський (1978–1980 рр., Куба); ентомолог, професор М. Д. Євтушенко (1986–1989 рр., Камбоджа); селекціонер, генетик, еколог та біотехнолог В. К. Пузік (1987–1990 рр., Камбоджа).

Факультет пишається своїми вихованцями, серед яких є відомі вчені і державні службовці, які працюють (працювали) в різних установах України, далекого та близького зарубіжжя: Йосип Трохимович Покозій – професор кафедри інтегрованого захисту рослин та карантину НУБіП України, почесний член Українського ентомологічного товариства; Віктор Йосипович Тимченко – головний науковий співробітник інституту овочівництва і баштанництва НААНУ; Олександр Зіновійович Злотін – професор кафедри зоології

Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди, почесний член Українського ентомологічного товариства, член АН ВШ України, академік МАНЕБ, іноземний професор Шенсійського інституту шовківництва Китаю; Микола Дмитрович Євтушенко – заслужений працівник освіти України, ректор ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (1996–2007 рр.), почесний професор Фуджіанського університету сільського господарства та лісівництва (Китай), почесний член Українського ентомологічного товариства; Віра Павлівна Петренкова – член-кореспондент НААНУ, заступник директора з наукової роботи Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААНУ; Олександр Степанович Тертишний – завідувач кафедри прикладної біології і водних біоресурсів Харківської державної зооветеринарної академії; Ніна Миколаївна Гринько – заступник директора з наукової роботи Адлерівської дослідної станції; Яровий Григорій Іванович – директор Інституту овочівництва НААН (м. Мерефа), завідувач кафедри плодоовочівництва та зберігання ХНАУ ім. В. В. Докучаєва; Закарі Мусса Усман – ректор університету Dan Dicko Dankoulodo de Maradi (м. Мараді, Республіка Нігер), Аль Джагуб Насер – голова Палестинського фонду зменшення небезпеки стихійних лих та страхування PADRRIF (Палестина).

Багато випускників очолюють наукові установи та працюють на керівних посадах на виробництві. Серед них Герой України, випускник факультету захисту рослин Андрій Якович Ровчак.

УДК 632

В. П. Туренко, доктор. с.-г. наук, професор

С. В. Станкевич, канд. с.-г. наук, доцент

Державний біотехнологічний університет

МИХАЙЛО МИКОЛАЙОВИЧ РОДІГІН – ВИДАТНИЙ ФІТОПАТОЛОГ ХХ СТОЛІТТЯ

Доктор біологічних наук, професор М. М. Родігін народився 1907 р. З 1930 р. – завідувач відділу фітопатології Інституту сільського господарства Південного Сходу (м. Саратов). З 1931 р. – завідувач кафедри фітопатології Саратовського сільськогосподарського інституту. З 1961 до 1977 рр. – завідувач кафедри фітопатології ХСПІ ім. В. В. Докучаєва, заступник голови спеціалізованої вченої ради за спеціальністю «Захист рослин».